

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/272/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714214646
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6714214646.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, vo veci starostlivosti o maloletého D. U., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., dieťa rodičov - matky V. U. U., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom V. X, XXX XX O. a otca C. M., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom U. XXX, XXX XX U. O. P., prechodne bytom XXX XX G. č. XX, právne zastúpeného JUDr. Danielom Janšom, advokátom so sídlom Horná 2, 974 01 Banská Bystrica, o určenie otcovstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/165/2014 z 28. septembra 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil otcovi maloletého povinnosť prispievať na maloletého výživným vo výške 220,- Eur mesačne s tým, že k rukám matky maloletého z tejto sumy bude poukazovaná suma vo výške 170,- Eur mesačne a na tvorbu úspor bude poukazovaná suma 50,- Eur mesačne vždy do 15.-teho dňa k rukám matky počnúc dňom vyhlásenia rozsudku (tretí výrok); vo výroku, ktorým otcovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX vo výške 3.240,- Eur splácať v 100,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich (štvrtý výrok) a vo výroku, ktorým uložil matke, aby do troch dní odo dňa vyhlásenia rozsudku založila maloletému vinkulovaný účet, na ktorý sa budú zasielať peniaze a potvrdenie o založení tohto účtu v uvedenej lehote zaslala (piaty výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom z 28. septembra 2016 konanie o určenie otcovstva zastavil (prvý výrok). Súd prvej inštancie maloletého D. U., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý“) zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (druhý výrok) a otcovi maloletého (ďalej aj „otec“) uložil povinnosť prispievať na maloletého výživným vo výške 220,- Eur mesačne s tým, že k rukám matky maloletého (ďalej aj „matka“) z tejto sumy bude poukazovaná suma vo výške 170,- Eur mesačne a na tvorbu úspor bude poukazovaná suma 50,- Eur mesačne vždy do 15.-teho dňa k rukám matky počnúc dňom vyhlásenia tohto rozsudku (tretí výrok). Nedoplatok na výživnom za obdobie od XX. XX. XXXX do 28. 09. 2016 vo výške 3.240,- Eur prvoinštančný súd povolil otcovi splácať v 100,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich (štvrtý výrok). Zároveň okresný súd uložil matke, aby do troch dní odo dňa vyhlásenia rozsudku založila maloletému vinkulovaný účet, na ktorý sa budú zasielať peniaze a potvrdenie o založení tohto účtu v uvedenej lehote zaslala (piaty výrok). Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že počas konania o určenie otcovstva došlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, preto prvoinštančné konanie v tejto časti zastavil (§ 109 Civilného mimosporového poriadku - ďalej aj „CMP“). Pretože s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého (§ 110 CSP

CMP), súd prvej inštancie ďalej konal o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výživnom na maloletého.

Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi rodičmi došlo k dohode ohľadom výchovného prostredia. Otec súhlasil so zverením maloletého do výchovy a opatery matky.

Pri rozhodovaní o výživnom okresný súd prihliadol na výdavky súvisiace s výživou, potrebami a záujmami maloletého, a to : strava cca 100,- Eur, obuv a ošatenie 40,- Eur, plienky 40,- Eur, hygienické prostriedky a drogeria 20,- Eur, krúžok P. 40,- EUR mesačne, čo predstavuje sumu 240,- EUR.

Matka je na rodičovskej dovolenke, aktuálne poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 Eur a prídavok na dieťa v sume 23,52 Eur. Býva v byte, ktorý je v osobnom vlastníctve F. U. maloletého dieťaťa pani Y. U., na ktorý prispieva podľa svojich možností.

Otec je P. X. od XX. XX. XXXX. Otcov príjem od augusta roku 2015 do júla roku 2016 bol vo výške 1.256,22 Eur v čistom.

Otec svoje mesačné výdavky vyčíslil nasledovne: náklady za dom, v ktorom býva, vo výške 120,- Eur, hypotéka na dom vo výške 300,- Eur, za telefón vo výške 40,- Eur, strava plus hygiena približne 200,- Eur, benzín 200,- Eur, pričom rodičom prispieva sumu 100,- Eur.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Podľa názoru okresného súdu platenie sumy 100,- Eur otcom svojim rodičom, nebolo žiadnym spôsobom preukázaná. Súd prvej inštancie ohľadne výdavkov v súvislosti s nákladmi za telefón uviedol, že už aj oveľa nižšie paušály napr. v rozsahu 10,- Eur pre mobilné telefóny, preto z otcom uplatnenej sumy uznal sumu 10,- Eur. Ohľadne spotreby benzínu okresný súd uviedol, že otec na nákup nafty v súvislosti s cestou do práce, za maloletým do O. a späť a v súvislosti s nákupmi reálne potrebuje sumu 59,18 Eur. Tento svoj názor podložil podrobným výpočtom nákladov týkajúcich sa mesačnej spotreby pohonných hmôt. Vzhľadom na uvedené okresný súd pri svojom rozhodnutí prihliadol na mesačné výdavky otca v celkovej výške 689,18 Eur, teda nezobral do úvahy náklady otca, ktoré nie sú nevyhnutne potrebné vynaložiť.

Okresný súd konštatoval, že otcov priemerný mesačný zárobok v čistom za posledných 12 mesiacov bol vo výške 1.256,22 Eur a po odpočítaní výdavkov vo výške 689,18 Eur s pripočítaním výživného, ktoré má platiť vo výške 220,- Eur mu ešte stále zvýši suma 347,04 Eur. Ďalej zopakoval, že matka poberá rodičovský príspevok a prídavok na dieťa a zároveň aj sumu 100,- Eur, ktorú jej platí otec ako výživné na maloletého. Podľa názoru prvoinštančného súdu je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 220,- Eur. Nebolo preukázané, že by otec mal inú vyživovaciu povinnosť voči inému dieťaťu.

Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že matke bude poukazovaná suma 170,- Eur a na účet maloletého dieťaťa t. j. vinkulovanú vkladnú knižku suma 50,- Eur (sporivá čiastka).

Okresný súd uviedol, že maloletý sa narodil dňa XX. XX. XXXX, pričom rozsudok bol vyhlásený 28. 09. 2016, t. j. po XX mesiacov po narodení maloletého. Z tvrdení matky ako aj otca bolo zistené, že otec sa podieľal výživným na maloleté dieťa mesačne vo výške 100,- Eur. Po určení výživného vo výške 220,- Eur, nedoplatok na výživnom predstavuje sumu 3.240,- Eur (nedoplatok 120,- Eur za XX mesiacov), ktorý okresný súd povolil splácať v 100,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným.

2. Proti rozsudku okresného súdu otec podal v zákonnej lehote odvolanie. Podľa jeho názoru okresným súdom stanovené výživné je neprimerane vysoké. Za posledných 12 mesiacov je jeho príjem vo výške 1110,- Eur a nie vo výške 1256,22 Eur. Jeho príjem bol skreslený jednorazovým zvýšením príjmu, pretože ako P. X. bol vyslaný na X. U. na N.. Po jej skončení mu jeho príjem výrazne klesol. I jeho výdavky počas misie boli odlišné od aktuálnych výdavkov.

Okresným súdom neuznané výdavky považuje za nesprávne. Jeho rodičia sú „poloviční“ invalidi, ich príjem nepostačuje na pokrytie ich základných potrieb v spojitosti s ich zdravotným stavom. Skutočnosť, že tento výdavok nie je judikovaný, nemôže byť sám o sebe prekážkou uznania tohto výdavku. Pri oprávnenom výdavku na pohonné hmoty prvoinštančný súd úplne ignoroval to, že na udržanie prevádzkyschopnosti motorového vozidla je nutné vynaložiť aj iné výdavky (letné/zimné pneumatiky, údržba a drobné opravy), ktoré dosiahnu sumu minimálne 120,- Eur mesačne. Okresný súd zobral do úvahy len jednu cestu za maloletým, hoci v konaní bolo preukázané, že navštevuje maloletého a berie si ho na víkendy dvakrát mesačne. Prvoinštančný súd postupoval nesprávne aj v otázke výdavkov na mobilný telefón, keď zo sumy 40,- Eur priznal len sumu 10,- Eur argumentujúc, že takéto produkty sú na trhu v dispozícii. Uviedol, že žiadny z mobilných operátorov neposkytuje za sumu nižšiu ako 33,- Eur mobilný telefón a jednak služby v takom rozsahu, v akom ich pre výkon svojho povolania potrebuje.

Po odpočítaní reálnych nákladov od skutočnej výšky jeho príjmu (1090 -780 = 310) mu ostáva pre všetky ostatné potreby suma 310,- Eur. Považuje za neprípustné, aby pri jeho príjme 1090,- Eur a výdavkoch

780,- Eur, bolo výživné stanovené na sumu 220,- Eur. S prihliadnutím na zmeškané výživné by celková suma mesačnej splátky predstavovala sumu 320,- Eur, t.j. viac ako 100% voľnej časti jeho príjmu.

Tvorbu úspor v sume 50,- Eur považuje rovnako za neprímeranú. Jeho finančná situácia nedovoľuje žiadnu tvorbu úspor. Túto považuje za nezákonnú a demotivujúcu. Prirátaním sumy 100,- ako splátky zmeškaného výživného by bolo vylúčené, aby mu ostali akékoľvek voľné príjmy, dokonca musel krátiť aj výdavky nevyhnutné na svoje vlastné potreby.

Ďalej vytkol okresnému súdu, že matka sa domáhala určenia výživného od 29. 07. 2014, avšak súd prvej inštancie mu uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého od XX. XX. XXXX. Príspevok na tvorbu úspor nemal byť uložený späť, pretože sa nejedná o výživné expressis verbis, a teda okresným súdom určenú sumu zameškaného výživného považuje za neoprávnenú a nezákonne stanovenú.

Zdôraznil, že od momentu vyhlásenia rozsudku matka mu odmietla akýkoľvek styk s maloletým s odôvodnením, že mu ho umožní len v prípade, ak začne riadne platiť súdom určené výživné, je preto potrebné, aby súd presne stanovil podmienky a čas jeho styku s maloletým.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zrušil výroky rozsudku prvoinštančného súdu ohľadne úpravy styku, výživného, povolenia splátok zameškaného výživného, povinnosti matky zriadiť vinkulovaný účet a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne zmenil rozsudok okresného súdu, uložil mu povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 160,- Eur mesačne, vopred k rukám matky (v hotovosti alebo prevodom na jej účet), vždy k 15-temu dňu príslušného kalendárneho roka a umožnil mu nedoplatok na výživnom za obdobie od 29. 07. 2014 do právoplatnosti rozhodnutia splácať v sume 100,- Eur mesačne po stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky. Zároveň navrhol, aby odvolací súd upravil jeho styk s maloletým tak, že je oprávnený sa s týmto maloletým každý tretí týždeň v mesiaci, a to od utorok večera 18:00 hod. do nedele večera 18:00 hod.; počas Vianočných sviatkov a Silvestra od 10.00 hod. 24.12. do 18.00 hod. 26.12. v nepárny kalendárny rok bude v starostlivosti matky a od 10.00 hod. 31.12. v nepárny kalendárny rok do 18.00 hod. od 01. 01. nasledujúci páry kalendárny rok v starostlivosti otca. Od 10.00 hod. 24.12. do 18.00 hod. 26.12. v páry kalendárny rok bude v starostlivosti otca a od 10.00 hod. 31.12. v páry kalendárny rok do 18.00 hod. 01. 01. nasledujúci nepárny kalendárny rok v starostlivosti matky.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že nesúhlasí s názorom otca ohľadne neprímerane vysokého výživného na maloletého. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď výpočte priemerného mesačného príjmu vychádzal z príjmu otca z predchádzajúcich 12 mesiacov. Súd prvej inštancie dostatočne podrobne zdôvodnil, prečo uznáva výdavok otca na spotrebu pohonných hmôt len vo výške 59,18 Eur. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otcom uplatnený výdavok na pohonné hmoty vo výške 200,- Eur nebol otcom dostatočne preukázaný. Nie je pre pravdu, že súd prvej inštancie vzal pri výpočte nákladov na pohonné hmoty do úvahy len jednu cestu mesačne za maloletým. Súd prvej inštancie vychádzal z vyjadrenia otca, že za maloletým chodí 1 až 2 krát do mesiaca, správne postupoval, keď pri výpočte nákladov na pohonné hmoty bral do úvahy tri cesty mesačne. Rovnako súd prvej inštancie správne postupoval, keď nebral do úvahy výdavky otca vo výške 100,- Eur, ktoré prispieva svojim rodičom, pretože výživné rodičov voči deťom má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Ďalej poukázala na komentár V. P. k ustanoveniu § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že súd môže vziať do úvahy pri určovaní miery životnej úrovne povinného rodiča, aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča, pretože sa často krát stáva, že ochota rodiča platiť výživné pre svoje dieťa obsahuje ani jeho mesačné náklady napr. na mobilný telefón alebo automobil. Každý rodič má totiž v prvom rade povinnosť zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb. Komentár v tomto smere však ide ešte ďalej, t.j. súd sa nemusí vôbec zisťovať výdavky povinného rodiča a môže sa obmedziť len na zistenie jeho možností, schopnosti a majetkových pomerov. Životné potreby si potom povinný rodič má uspokojovať zo sumy príjmu, ktorá mu zostane po uhradení výživného.

Ďalej uviedla, že otec zatajil, že v zmysle zákona č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov, poberajú vojaci, okrem hodnotného platu aj ďalšie finančné náležitosti, a to cestovné náhrady, príspevok na bývanie (stabilizačný príspevok) a príspevok na úpravu bytu pri presťahovaní. V danom prípade otec dostáva mesačný príspevok na bývanie vo výške 245,- Eur. Okrem toho sú mu mesačne uhrádzané cestovné náhrady na 4 cesty z miesta výkonu práce (zo F.) do miesta trvalého bydliska, t.j. do U. O. P. Cestovné náhrady sú otcovi vyplácané tak, akoby cestoval do miesta trvalého bydliska každý víkend, čo sa nezhoduje so skutočnosťou. Cestovné náhrady sú určené vo výške 5,50 Eur/100 km, čo pri ceste zo F. do U. O. P. a späť predstavuje za jednu cestu 22,- Eur, t.j. 88,- Eur mesačne. Za tejto situácie je zarážajúce, že otec sa bráni platiť výživné v súdom stanovenej výške. Otec prispieval na výživu maloletého v mesiacoch september, október, november 2016 len v sume 100,- Eur, decembri

poslal sumu 500,- Eur, v januári 2017 poslal výživné vo výške 150,- Eur a za mesiac február 2017 neposlal žiadne výživné. Na sporiaci účet zatiaľ otec neposlal žiadnu čiastku.

Ohľadne styku otca s maloletým nebolo vykonané žiadne dokazovanie pred súdom prvej inštancie. Nesúhlasí s tým, aby styk otca bol realizovaný tak, ako to navrhuje v odvolaní. V čase narodenia dieťaťa bol otec na U., t.j. dieťa nevidel celý kalendárny rok. Po jeho návrate v F. XXXX začal maloletého navštevovať jedenkrát mesačne na 4 hodiny. V Y. XXXX maloletý prespal u otca prvýkrát jednu noc. V lete 2016 otec prestal úplne dieťa navštevovať a brávať ho k sebe. Po určení výživného súdom prvej inštancie otec odmietal platiť súdom určené výživné, preto som mu napísala, že dieťa môže vidieť, ak začne riadne platiť výživné. Túto moju SMS otec využil pri podaní odvolania. Otec sa od určenia výživného nepokúsil s maloletým stretnúť a nepriniesol mu žiaden vianočný darček. Maloletý otca de facto nepozná. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd úpravu styku vylúčil na samostatné konanie, prípadne v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že trvá na dôvodoch a skutočnostiach uvedených v odvolaní. Matka mu naďalej neumožňuje stýkať sa s maloletým s odôvodnením, že mu styk umožní len v prípade, ak začne riadne platiť súdom stanovené výživné a to aj napriek tomu, že má vedomosť o podanom odvolaní. Tento jej postoj je vyjadrený i v jej vyjadrení. Prvýkrát matka v r. 2017 mu umožnila stýkať sa len z dôvodu, že jej zaplatil výživné v sume 170,- Eur dňa 12. 03. 2017. Jeho príjmy sú riadne zdokladované a sú v nich zahrnuté i matkou uvedené náhrady a príspevky. Tieto ale nepoberal v plnej výške v čase, keď bol na U..

5. Kolízny opatrovník maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadril.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom odvolaním § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch (tretí, štvrtý, piaty výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa ustanovenia § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

8. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že porušením práva na spravodlivý proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníkov, ktoré im poskytuje Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok. O procesnú vadu ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva.

9. Primárnou povinnosťou súdu v civilnom procese je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov.

10. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 220 ustanovuje náležitosti písomného vyhotovenia rozsudku. Rozsudok obsahuje: a) záhlavie (úvodnú časť), b) výrokovú časť, c) odôvodnenie, d) poučenie, e) deň a miesto vyhlásenia rozsudku, f) podpis sudcu.

Vo výrokovej časti rozsudku súd vyjadruje svoj úsudok o prejednávanej veci, ktorá tvorí jadro súdneho rozhodnutia. Výrok rozsudku musí byť zásadne presný, konkrétny, musí obsahovať jednoznačným spôsobom určené práva a povinnosti účastníkov. Rozsudky sa majú hlavne vo výrokoch, ktorými sa ukladá niektorému z účastníkov povinnosť, formulovať tak, aby boli zrozumiteľné, neprípúšťali rozdiely vo výklade, nevzbudzovali žiadne pochybnosti o tom, ktorému účastníkovi sa uložila povinnosť, akého charakteru je daná povinnosť, za aké obdobie sa ukladá povinnosť, atď.

11. Odvolací súd zdôrazňuje, že primárnou povinnosťou súdu v civilnom konaní je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie,

napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah povinnosti rozhodnutie riadne odôvodniť sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci.

12. Odvolací súd v posudzovanej veci zistil, že enunciaty (výroky) odvolaním napadnutého rozsudku nemajú zákonom ustanovené náležitosti (atribúty), nie sú určité, preto sú nepreskúmateľné a vo svojej podstate sú nevykonateľné. Z výroku rozsudku vyplýva, že otec je povinný prispievať na maloletého výživným vo výške 220,- Eur mesačne s tým, že k rukám matky maloletého z tejto sumy bude poukazovaná suma vo výške 170,- Eur mesačne a na tvorbu úspor bude poukazovaná suma 50,- Eur mesačne vždy do 15.-teho dňa k rukám matky počnúc dňom vyhlásenia rozsudku (tretí výrok). Následne okresný súd povolil otcovi splácať nedoplatok na výživnom za obdobie od XX. XX. XXXX do 28. 09. 2016 vo výške 3.240,- Eur v 100,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich (štvrtý výrok), hoci v treťom výroku uložil otcovi prispievať na výživu maloletého a na tvorbu úspor súdom špecifikovanú sumu k rukám matky jedine od dňa vyhlásenia rozsudku.

Okresný súd uložil matke do troch dní odo dňa vyhlásenia rozsudku založiť maloletému vinkulovaný účet, na ktorý sa budú zasielať peniaze a potvrdenie o založení tohto účtu v tejto lehote zaslať (piaty výrok), hoci v treťom výroku rozsudku uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého a na tvorbu úspor k rukám matky.

13. S konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého (§ 110 CMP).

14. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, keď pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov - ďalej aj „Zákon o rodine“), ktoré závisia najmä od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, potrieb, jeho záujmov a podobne, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenia a podobne. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará. Je nesporné, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, preto súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. U povinnej osoby sú preto rozhodujúce jej reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné, pričom jediným kritériom tohto hľadiska nie je len aktuálny príjem, ale celkové reálne schopnosti a možnosti povinnej osoby, ktoré sa skúmajú z objektívneho hľadiska a komplexne. To znamená, že u povinnej osoby sa skúma jednak to, či jej aktuálny príjem objektívne zodpovedá jej schopnostiam a možnostiam, ale zároveň sa skúmajú i jej celkové majetkové pomery.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

16. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že pri určení výživného na maloletého za celé obdobie (od narodenia maloletého prihládajúc na písomné podanie matky z 20. 07. 2016 označené ako „Vyjadrenie k návrhu o určenie otcovstva pod sp. zn. 8C/165/2014“, č.l. 55 spisu), okresný súd zistil zárobkové schopnosti a možnosti otca vrátane majetkových pomerov otca z jediného listinného dôkazu a to „z potvrdenia príjmu otca maloletého zaslaného okresnému súdu dňa 02. 09. 2016 “ z ktorého okresný súd mal preukázané, že otec v období od augusta roku 2015 do júla roku 2016 mal priemerný mesačný plat vo výške 1.256,22 EUR v čistom“ (viď bod 10 rozsudku okresného súdu), čo je nepostačujúce.

17. Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu (ani z obsahu spisu) nie je možné vyvodiť, aký bol priemerný čistý príjem otca v rozhodnom období (XX mesiacov pred narodením maloletého), príjem otca v r. 2014, v r. 2015, či otec poberal napr. cestovné náhrady, prepravné náležitosti, zahraničný príspevok, a pod. v zmysle zák. č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení neskorších

právných predpisov (resp. zák. č. 246/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl v znení neskorších právnych predpisov).

18. Zároveň odvolací súd konštatuje, že v spise chýbajú dôkazné prostriedky, ktoré by objektívne preukazovali komplexné majetkové pomery účastníkov (napr. ohľadne vlastníctva k nehnuteľnostiam u otca, vlastníctva hnutelných vecí väčšej hodnoty, vlastníctva motorových vozidiel, výpisy z účtov účastníkov), hoci skúmanie komplexných majetkových pomerov účastníkov je z hľadiska rozhodovania súdu zásadnou okolnosťou, a teda je potrebné túto zásadnú skutočnosť preukázať náležitým, objektívnym spôsobom.

19. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že vyčíslenie výdavkov matky, z ktorého okresný súd vychádzal, je všeobecné, paušálne s poukazom na to, že iné sú výdavky s výživou dojčiaceho dieťaťa než dieťaťa, ktoré nie je dojčené. Taktiež je rozdiel, v akom období matka mala výdavky v súvislosti s nosením plienok maloletým, keďže okresný súd bez ďalšieho zisťovania akceptoval výdavok matky na kúpu plienok vo výške 40,- Eur, hoci nemal reálne preukázaný tento výdavok v čase rozhodovania. Je totiž všeobecne známe, že maloleté deti, ktoré nemajú zdravotné problémy, vo veku Z. rokov nepotrebujú plienky. Zároveň okresný súd nezisťoval, od akého obdobia a či reálne matke vznikajú výdavky v súvislosti s P. maloletého.

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nemôže zaujať objektívne stanovisko, či okresným súdom určená výška výživného (ne)bola určená v súlade so Zákonom o rodine, eventuálne či existujú dôvody na to, aby otcovi bola uložená povinnosť prispievať sumou výživného na tvorbu úspor maloletého. Odvolací súd zdôrazňuje, že len v prípade, ak to pomery (možnosti, schopnosti, majetok) povinného otca dovoľujú, súd môže (nie je povinnosťou súdu) určiť povinnému rodičovi okrem povinnosti platiť spotrebné výživné aj povinnosť plniť splátky výživného, určeného na tvorbu úspor podľa ustanovenia § 63 ods. 3 Zákona o rodine.

21. Pretože výživné je určené na tvorbu úspor, nie je možné uložiť povinnému rodičovi (otcovi), aby ho platil k rukám druhého rodiča, ale na osobitný účet maloletého, ktorý nielenže musí v čase rozhodovania súdu o výživnom na tvorbu úspor zriadený na tento účel, ale jeho údaje musia byť známe súdu už v čase jeho rozhodovania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd okresným súdom zvolený postup, keď uložil otcovi povinnosť platiť výživné na tvorbu úspor k rukám matky (tretí výrok) a následne uložil matke zriadiť vinkulovaný účet (piaty výrok), považuje v rozpore s ustanovením § 63 ods. 3 Zákona o rodine.

22. V súvislosti s odvolacími námietkami otca ním deklaroványm výdavkom odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že výdavky otca zostali len v rovine ním tvrdených výdavkov, keďže nepredložil žiadne relevantné listinné dôkazy ohľadne svojich výdavkov. I v prípade, ak by otec predložil doklady o svojich výdavkoch, tento dôkaz môže slúžiť skôr na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že otec nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú výživovú povinnosť voči maloletému dieťaťu.

23. Ako už bolo uvedené, s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého, ktoré zahŕňa aj úpravu styku rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti s maloletým dieťaťom (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). V posudzovanej veci okresný súd opomenul rozhodnúť o úprave styku otca s maloletým.

24. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, a preto musí byť úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa. Pri úprave styku súd postupuje podľa okolností každého prípadu. Musí zvážiť zdravotný stav dieťaťa, jeho denný režim, citový vzťah k rodičom, zamestnanie rodičov, bydlisko rodičov, dopravné spojenie, miesto vhodné na styk a podobne. Na základe všetkých rozhodujúcich skutočností má potom určiť súd frekvenciu styku, prostredie a časové vymedzenie.

25. Z odvolania i z vyjadrenia matky vyplýva, že matka bezdôvodne neumožňuje stykať sa otcovi s maloletým. Odvolací súd zdôrazňuje, že ani eventuálny nedoplatok otca na výživnom neopravňuje matke brániť v realizácii styku otca s maloletým.

26. Pretože okresný súd týmto spôsobom nepostupoval, je možné konštatovať, že jednak nedostatočne zistil skutkový stav potrebný pre objektívne a správne rozhodnutie vo veci a taktiež, že jeho rozhodnutie je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu jedine primerane odôvodnené súdne rozhodnutie umožní účastníkom konania oboznámiť sa so samotným výsledkom rozhodnutia a umožní im pochopiť dôvody, na ktorých bolo založené. Len rozhodnutie spĺňajúce uvedené podmienky je preskúmateľné v inštančnom postupe, a preto rozhodnutie, ktoré neobsahuje základné atribúty, je možné považovať za závažný zásah konajúceho súdu do práva účastníka na súdnu ochranu, pričom daný zásah v tejto fáze konania (odvolacieho konania) je možné odstrániť len zrušením napadnutého rozhodnutia pre jeho nepreskúmateľnosť.

28. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch (III., IV., V. výrok) zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

29. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní postupovať vo vyššie naznačenom smere, t.j. opätovne rozhodne o výživnom na maloletého, zročnom výživnom, o úprave styku otca s maloletým, pričom okrem hore uvedených skutočností zistí i aktuálne majetkové a zárobkové pomery rodičov a výdavky v súvislosti s aktuálnymi potrebami maloletého.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 CSP).

31. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

32. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu (prvý a druhý výrok) zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).